

Strålkastaren

En tidning från Västtrafik 2/2025

TEMA

**Nya lösningar ska
minska trängseln
i Göteborg**

10

**tips på
äventyrliga
utflykter**

**Sommarens
störningar
i trafiken**

**Regiontrafiken
får elbussar**

**Magnus trivs
med ansvar
till havs**

Strålkastaren

Strålkastaren är en tidning för alla som arbetar inom eller för Västtrafik.

Ansvarig utgivare: Malin Bernhardsson.

Redaktionsråd: Petra Ebbeson och Lars Jönsson.

Kontakt med redaktionsrådet: Mejla gärna till stralkastaren@vasttrafik.se eller ring 010-43 45 200.

Redaktion och produktion: Spoon, www.spoon.se, 031-10 21 40.

Omslagsfoto: Anna Sigvardsson Högberg

Tryck: Trydells tryckeri.

Upplaga: Cirka 9 000 ex. Trycks på miljömärkt papper.

Adressändring: Adressändringar och frågor om din prenumeration på Strålkastaren mejlar du till stralkastaren@vasttrafik.se. Du kan också ringa 010-43 45 200 eller skicka brev till Västtrafik AB, Box 123, 541 23 Skövde.

Om Västtrafik: Västtrafik finns till för alla som reser kollektivt i Västra Götaland. Vi är Sveriges näst största kollektivtrafikföretag. All trafik upphandlas i konkurrens och körs på entreprenad. Vi ägs av Västra Götalandsregionen. Huvudkontoret finns i Skövde och lokalkontor i Borås, Göteborg, Uddevalla och Vänersborg. Västtrafik har cirka 500 anställda, men tillsammans med våra partnerföretag är vi 9 000 personer. Varje dag reser 406 000 personer med våra nästan 3 800 fordon. Fordonen – bussar, tåg, spårvagnar, bilar och båtar – kör 46 100 mil, vilket motsvarar 11,5 varv runt jorden.

"Bilresandet i centrala Göteborg måste minska"

I detta nummer har vi fokus på framkomlighetsproblemen i Göteborgstrafiken. Vad krävs för att få till en bättre trafiksituation?

– Framkomligheten för kollektivtrafiken i centrala Göteborg måste förbättras. En första åtgärd skulle kunna vara att testa att inte tillåta genomgående trafik förbi Åkareplatsen och Centralstationen. En andra åtgärd att testa fler busskörfält i Göteborgs centrum för att se hur det funkar och hur biltrafiken förändras. Sedan måste antalet bilar i centrum minskas. Ett fåtal resenärer i bilar hindrar väldigt många resenärer i fullsatta bussar och spårvagnar. Jag är högst medveten om att alla dessa saker inte bara är politiska utan också mycket känsliga. Men målen på oss är högt satta och den kanske mest kritiska framgångsfaktorn att nå dessa mål är att förbättra kollektivtrafikens framkomlighet. Då behöver bilresandet minska helt enkelt. Men enkelt är det ju bevisligen inte!

I Gent har de infört en bilfri inre zon i staden. Och många svenska städer har det trångt i citykärnan. Du har besökt Örebro – berätta!

– Örebro är årets mobilitetsstad* om du frågar mig! Staden är pigg och framåtlutad, med tydlig riktning mot att skapa en hållbar stad. Exempelen är många i allt från hur de samarbetat inom kommunen och med trafikhuvudmannen, till Bus Rapid Transitlinje och färre eller inga parkeringsplatser på centralt belägna ytor. Ett tips är att följa Per Elvingson, som är samhällsplanerare på Örebro kommun, på LinkedIn eller Youtube.

I vår har Västtrafik tillsammans med trafikföretagen haft ytterligare en kampanj för att få fler resenärer att gå på i framdörren och visa biljett. Varför är detta arbete så viktigt?

– För att öka biljettintäkterna och skapa ännu bättre kundmöten! Viktigare än så blir det knappast. Men att ändra beteenden tar tid och vi måste vara uthålliga och hålla i. Och vi behöver stötta förarna så att de känner sig trygga och kan fortsätta att göra ett bra jobb.

Längre fram i tidningen tipsar vi om utflyktsmål i sommar i Västra Götaland. Vad har du själv för sommarplaner och kan du dela med dig av ett eget smultronställe?

– I 15 år har jag sagt Strömstad tror jag och det blir Strömstad i sommar igen. Smultronstället blir morsans hus i Skåne. Total avkoppling i en gammal Skånelänga, bortsett från att komma ihåg att böja huvudet när man går genom dörröppningarna. Jag vill passa på att önska en trevlig sommar och tacka alla som bidrar till att hålla i gång kollektivtrafiken i Västra Götaland! ☺

*Året mobilitetsstad utses av Dagens Industri. I år kom Stockholm, Malmö och Göteborg på första, andra respektive tredje plats. Örebro kom på nionde plats.

LARS BACKSTRÖM
VD PÅ VÄSTTRAFIK

Glad sommar!

Vi i redaktionen vill önska alla Strålkastarens läsare en riktigt skön sommar. Trevlig läsning!

FOTO: ANNA SIGVARDSSON HÖGBORG

21

10 Elbussar till regiontrafiken

I juni kommer de första av 90 nya elbussar som ska köra i regiontrafik.

12 En livlina till fastlandet

Skepparen Magnus Kristiansson transporterar varje dag hundratals resenärer som är beroende av färjan.

14 Framkomlighet i fokus

Västtrafik satsar på att göra det enklare att komma fram i centrala Göteborg.

21 Tränar för tuffa utmaningar

Bussföraren Rafael Lopes gillar tuffa utmaningar och vill fortsätta träna så länge kroppen orkar.

06 Ögonblicket Gå-på-fram-coacher visar vägen

20 Utblick Bilfritt i Gent

22 Inblick Utflyktstips i hela regionen

24 Sommarkryss Avkoppling för lata dagar

14

FOTO: THOMAS HARRYSSON

12

FOTO: ANNA SIGVARDSSON HÖGBORG

10

FOTO: ANNA SIGVARDSSON HÖGBORG

Spårvagnslinje 10 får en ny sträckning när den kommer att köra mellan Lindholmen och Guldheden.

Snart spårväg till Lindholmen

NU ÄR DET klart vilka linjer som kommer att börja köra på spårvägen till Lindholmen. Spårvagnslinje 12 blir Göteborgs nya spårvagnslinje, med trafik mellan Lindholmen och Mölndal. Samtidigt får linje 10 en ny sträckning, Lindholmen–Guldheden, och kopplar därmed samman Chalmers Johanneberg och Chalmers Lindholmen.

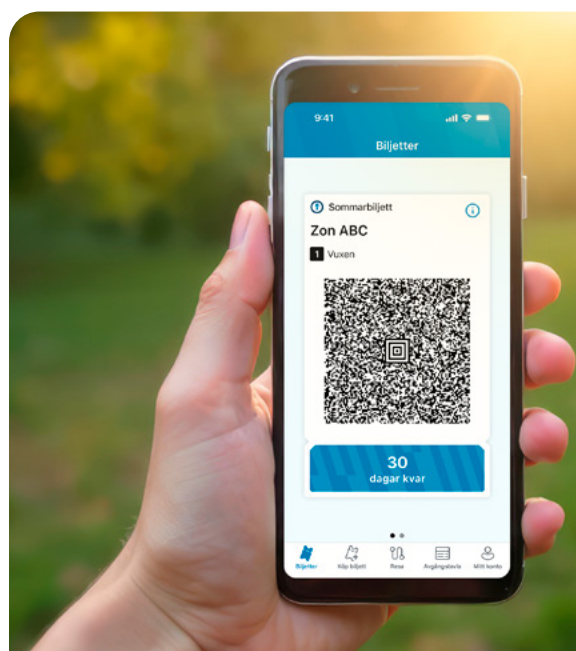
Arbetet med att bygga den nya spårvägen mellan Frihamnen och Lindholmen påbörjades

hösten 2023. Nu närmar sig trafikstart och spårvagnstrafiken börjar köra i samband med tidtabellsskiftet i december 2025.

– Vi ser verkligen fram emot att börja köra spårvagn till Lindholmen. Göteborg utvecklas och behöver snabba, kapacitetsstarka och framför allt hållbara trafiklösningar. Den nya spårvägen på Lindholmen är en viktig satsning som kommer förenkla pendlingen för många, säger Camilla Holtet, utvecklingschef på Västtrafik. ☺

FAKTA NYA SPÅRVÄGEN TILL LINDHOLMEN

- ▶ Nya linje 12 (Lindholmen–Mölndal) och linje 10 (Lindholmen–Guldheden) kommer köra på sträckan.
- ▶ Frihamnen, Pumpgatan och Lindholmen blir nya hållplatser.
- ▶ Den nya spårvägen kopplas ihop med befintliga spår på Hisingsbron, vagnarna vänder vid Lindholmen.
- ▶ Linje 2 får en ny sträckning, Högsbortorp–Biskopsgården.

Sommarbiljetten tillbaka även i år

FÖR FJÄRDE ÅRET i rad finns en särskild sommarbiljett. Biljetten släpps 15 juni och gäller i alla zoner (A, B och C) under 30 dagar, men resenären betalar endast för en zon. Biljetten säljs enbart i appen Västtrafik To Go mellan den 15 juni och 31 juli. Den aktiveras direkt vid köptillfället och gäller i 30 dagar från den dag biljetten köps. Sista giltighetsdag är den 29 augusti om resenären köper en biljett den 31 juli. Sommarbiljetten kostar 860 kronor för vuxen och 645 kronor för ungdom (student).

Vuxna kan som vanligt ta med tre ungdomar (7–19 år) på resan utan extra kostnad (Res 4 betala för 1), men biljetten går inte att låna ut. Biljetten gäller på alla Västtrafiks fordon inom Västtrafiks område.

Med sommarerbjudandet vill Västtrafik uppmuntra resenärer som vill semestra hemma att resa hållbart med kollektivtrafiken och få en chans att upptäcka hela Västra Götaland och Kungälv under sommaren till ett förmånligt pris. ☺

FOTO: CAMILLA ALM LENNARTSSON

33 EPA-traktorer var på plats när Tjörns Omnibustrafik bjöd in ungdomar.

EPA-träff för ungdomar på Tjörn

1 MAJ BJÖD Tjörns Omnibustrafik in ungdomar som kör LGF-fordon (långsamtgående fordon) till en träff i sitt bussgarage i Aröd. Det var tredje gången som träffen anordnades och i år var det hela 33 fordon på plats. Målet är att skapa ett bättre samspel mellan bussförare och ungdomarna på vägarna.

– I en poängpromenad uppmuntrade vi bland annat ungdomarna att de gärna får använda bussfickorna för att släppa fram trafiken bakom, säger Camilla Alm Lennartsson, på Tjörns Omnibustrafik, som är en av dem som ansvarar för träffen. ☺

DATUMET

18
AUGUSTI

Då är det dags för tidtabells-skifte igen och nya tidtabeller införs för kollektivtrafiken.

Seniorbiljetten flyttar in i To Go

VÄSTTRAFIK KOMMER ATT börja erbjuda seniorer i regionens kommuner samt Kungsbacka att ha sin seniorbiljett i Västtrafik To Go. Under hösten påbörjas en successiv utrollning, först ut är Lidköping och Trollhättan.

Seniorerna kommer själva få välja om de vill ha biljetten i mobilen eller fortsatt på ett Västtrafikkort. Många seniorer har efterfrågat en digital biljett och kan nu få det enklare med

både biljett och reseplanering samlat på ett ställe. Med en digital biljett får seniorerna snabbare leverans när de beställer eller förlorar sin biljett i och med att processen går fortare än att skicka ett kort med post. Att minska utskicken av plastkort är dessutom mer hållbart.

Seniorbiljetten är personlig och går inte att låna ut. Medföljande-erbjudandet gäller inte. ☺

FRÅGA VÄSTTRAFIK

Får ledarhund alltid komma ombord?

FRÅGA: Får en ledarhund komma ombord även om det redan finns andra djur ombord?

SVAR: Ja, en ledarhund och assistanshund får alltid följa med ombord även om det redan finns andra djur ombord. Resenär som är i behov av ledar- eller assistanshund får gå ombord via samtliga dörrar och får sitta på valfri plats i fordonet. I vissa bussar finns en rekommenderad plats för ledarhundsekipage bakom föraren. Kollektivtrafiken ska vara tillgänglig och det är en självklarhet att resenärer ska känna sig välkomna ombord. ☺

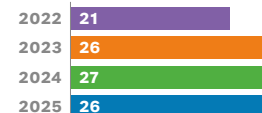
ROBERT GUSTAFSSON
HÅLLBARHETSSTRATEG,
VÄSTTRAFIK

Har du en fråga? Skicka den till stralkastaren@vasttrafik.se

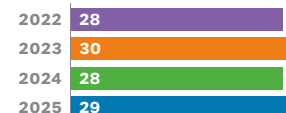
RESESTATISTIK

Diagrammen visar antalet miljoner delresor per månad jämfört med tidigare år.

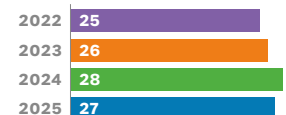
FEBRUARI

MARS

APRIL

7 april, 11:10

Hjalmar Brantingsplatsen, Göteborg

UNDER TRE VECKOR i mars och april pågick en kampanj med budskapet "Gå på fram, visa biljett, gå av bak". Kampanjen syntes i hela regionen, bland annat på skyltar och i sociala medier. Trafikbolagen hade även gå-på-fram-coacher på plats på hållplatser för att stötta förarna. Här visar Thayaland Veerasingam och Gunilla Hedman från Keolis resenärerna rätt. [📍](#)

Storsatsning på Skaraborg

I samband med tidtabellsskiftet den 16 juni görs stora förändringar i kollektivtrafiken i Skaraborg. Det blir bland annat nya linjer, fler turer och mer trafik på kvällar och helger.

– **VI UTVECKLAR TRAFIKEN** där vi ser potential att öka det hållbara resandet. Genom att göra det enklare att resa mellan tätorter och större knutpunkter, till exempel genom smidigare byten och fler avgångar på kvällar och helger, hoppas vi att fler ska välja att resa med oss, säger Camilla Holtet, utvecklingschef på Västtrafik.

I Skövde görs hela linjenätet om. Det blir flera nya hållplatser och det kommer att gå att resa till områden som tidigare inte haft kollektivtrafik. Vissa linjenummer tas bort, andra tillkommer och vissa linjer får ändrade körvägar.

I Lidköping blir tätortstrafiken smidigare med färre, tydligare linjer. Trafiken utökas också på kvällar och helger. Det gör den även i Falköping och Mariestad. I Skara försvinner linje 1 och 2 eftersom resandet där är mycket lågt.

TILL HÖSTEN KOMMER dessutom flera av Skaraborgs städer och tätorter att få minskat buller och bättre luftkvalitet. I Skövde, Falkö-

Camilla Holtet.

ping och Mariestad elektrifieras all stadstrafik. I Lidköping är stadstrafiken redan elektrifierad, men helt fabriksnya elbussar kommer att börja köra där. Totalt blir det 51 nya elbussar i hela Skaraborg.

– Vi fortsätter att arbeta för utvecklingen av en mer hållbar kollektivtrafik och minska på utsläppen. Vår satsning på elektrifiering av busstrafiken har kommit en lång väg och nu är det Skaraborgs tur, vilket känns glädjande, säger Camilla Holtet.

HANNA KLUMBIES

Övriga större förändringar i tidtabellerna 16 juni

- **Linje X5.** Ny linje som kör Frölunda torg–Beryllgatan–Järnvägen–Centralstationen–Östra sjukhuset–Vallhamra. Ersätter linje 50 och även delar av Svart express. Linje X5 kör med samma turtäthet som linje 50 gör i dag.
- **Linje X6.** Ny linje som kör Landvetter resecentrum–Korsvägen–Järnvägen–Volvo Torslanda–Amhult resecentrum–Lilla Varholmen. Linjen ersätter Röd express, som läggs ner, men kommer vända i Landvetter centrum. Från hösten 2025 körs alla turer på linje X6 med dubbeldäckare.

- **Linje 29.** Ny linje som kör Amhult resecentrum–Skra bro–Nils Ericsonterminalen. Ersätter Svart express, som läggs ner.

- **Linje X90.** Lila express byter namn till X90 och kör på samma sträcka och med samma turtäthet som Lila express gör idag: Torslanda–Frölunda–Mölnadal–Mölnlycke.

- **Linje 612** i Härryda ersätter Röd express på sträckan Landvetter resecentrum–Önneröd.

- **Alingsås** får fler turer på kvällar, nätter och helger. Vinkhållplatser tas bort och det blir i stället fler hållplatser längs flera linjer. I december blir hela Alingsås stadstrafik elektrifierad.

- **Stadstrafiken i Uddevalla** görs om och det blir ett nytt och förbättrat linjenät med flera nya linjenummer. Rimners idrotts- och evenemangsområde får busstrafik. I december blir hela stadstrafiken elektrifierad.

18 augusti

- **Linje X40.** Ny linje som kör Kungälv sjukhus–Kungälv resecentrum–Bäckebolismotet–Nils Ericsonterminalen. Tidtabellen är anpassad efter skiften på Kungälv sjukhus.
- **Linje 69.** Ny linje som kör Polhemsplatsen–Gårda–Lisebergs station på vardagar. Linjen är ett tillköp av Göteborgs stad.

Trafikstörningar spårvagn

■ Spårarbete Angeredsbanan.

16 juni–14 juli stängs Angeredsbanan av. Spårvagnslinjerna 4, 8 och 9 vänder vid Nymånegatan. Mellan Gamlestads Torg och Angered går ersättningsbuss 4E som stannar på alla hållplatser. Ersättningsbuss 8E går direkt mellan Gamlestads Torg och Angered.

■ Spårarbete Brunnsparken och Kungssportsplatsen.

23 juni–14 juli dras Kungssportsplatsen in vilket innebär att det inte går någon kollektivtrafik mellan Valand och Brunnsparken. Kollektivtrafiken kör alternativa vägar via Grönsakstorget, Ullevi Södra och Heden. 30 juni–14 juli stängs även hållplatserna C1 och C2 på Södra Hamngatan i Brunnsparken av. Trafiken läggs till största delen om via Norra Hamngatan och hållplatserna B1 och B2.

■ Arbete med Västlänken på Örgrytevägen.

14 juli–4 augusti sker ett omfattande arbete som påverkar trafiken mellan Liseberg Station och Korsvägen. Bussarna från Liseberg Station in mot Korsvägen går i allmänna körfält och får en tillfällig hållplats på Skånegatan utanför Svenska Mässan. Vissa regionbussar dras in för att minska trafiktrycket. Spårvagnslinje 5 delas upp i två delar och kör mellan Liseberg Station och Östra Sjukhuset samt mellan Varmfrontsgatan via Korsvägen till Lana.

■ Spårarbete Mölndal och Liseberg Södra.

4–18 augusti blir det ersättningsbussar mellan Korsvägen och Mölndal. Spårvagnslinje 2 till Mölndal vänder vid Sahlgrenska och spårvagnslinje 4 vänder vid Sankt Sigfrids Plan.

Så påverkas tågtrafiken i sommar

I sommar görs arbeten på flera tågsträckor. Störst påverkan blir det på Väst kustbanan och Kungsbackapendeln.

– **SOM VANLIGT PASSAR** Trafikverket på att göra vissa arbeten på spår när trafiken går ner, men det här är en förhållandevis lugn sommar om man ser till mängden kommande planerade arbeten, säger Christofer Fortune Sahlén, trafikutvecklare med ansvar för planerad ersättningstrafik på Västtrafik.

På Väst kustbanan görs arbeten i flera olika etapper mellan den 9 juni och 20 augusti. Arbetet påverkar tågtrafiken mellan Göteborg och Mölndal. Under perioden kommer spårarna att läggas om, vilket innebär att tågbanan mellan Göteborg och Mölndal stängs av helt eller delvis vid flera tillfällen. Resenärer hänvisas till spårvagn och spårvagnstrafiken kommer att förstärkas när tågspårarna är helt avstängda.

– Arbetet förbereder för att koppla ihop Väst kustbanan med Västlänkens nya spår inför att Västlänken öppnar för trafik, säger Christofer Fortune Sahlén.

För att möjliggöra banarbetet på Väst kustbanan görs ett längre uppehåll i det pågående kontaktledningsarbetet på Västra Stambanan. 16 juni–13 juli

Christofer Fortune Sahlén.

Fler trafikstörningar tåg

■ **Banarbete Viskadalsbanan.** Vecka 24–32 kör ersättningsbuss i olika perioder på sträckorna Varberg–Veddige och Varberg–Borås.

■ **Inkoppling Västlänken på Norge/Vänerbanan.** 21–29 juli vänder tåg från Trollhättan/Vänersborg i Gamlestaden. Resenärer hänvisas till spårvagn.

■ **Banarbete Kust-till-kustbanan.** 6 juni–6 juli och 19–20 augusti vänder tågen från Borås i Mölnlycke. Resenärer hänvisas till övrig kollektivtrafik in mot Göteborg.

■ **Utbyggnad Väst kustbanan.** Trafikverket bygger ut Väst kustbanan med dubbelspår genom Varberg och tunnel under centrum. Tågtrafiken kommer därför att stoppas i olika omgångar inför övergången till dubbelspåret och öppningen av tunneln i juli.

FOTO: EDDIE LÖTHMAN

Tågtrafiken mellan Mölndal och Göteborg kommer att stängas av helt eller delvis i sommar.

kör tågtrafiken mellan Göteborg och Alingsås därför som vanligt. Från 14 juli blir det återigen enkelspårstrafik mellan Göteborg och Alingsås.

– Det innebär att vartannat pendeltåg från Alingsås vänder i Lerum och att resenärerna till Göteborg får fortsätta med ersättningsbuss. Vartannat tåg går hela vägen till Göteborg, men med stopp på färre stationer. Så kommer det att fortsätta fram till 2027, säger Christofer Fortune Sahlén.

På Bohusbanan påverkas tågtrafiken av en inkoppling till Västlänken i Olskroken. 21–29 juni vänder tågen från Uddevalla i Ytterby och resenärer hänvisas till ersättningsbussar.

I slutet av sommaren börjar också bytet av kontaktledning på Bohusbanan. Från 2 augusti körs trafiken mellan Uddevalla och Strömstad med ersättningsbussar.

– Sträckan Uddevalla–Dingle öppnar 20 april 2026, hela arbetet ska vara klart i december nästa år, säger Christofer Fortune Sahlén. ☺

LINDA SWANBERG

Rapportering bidrar till ett tryggare samhälle

Tillsammans med kommunerna i regionen jobbar Västtrafik för att göra kollektivtrafiken säkrare och tryggare. När personal rapporterar in avvikande händelser bidrar de med viktig information till det brottsförebyggande arbetet.

OM KOLLEKTIVTRAFIKPERSONAL ser något som avviker från det normala, till exempel brott, hot eller störande beteenden, är det viktigt att rapportera det till arbetsledaren. När alla rapporterar sådana händelser blir det lättare att arbeta för ökad trygghet.

– Arbetsledningen för sedan vidare informationen till Trafikhändelseregistret, som används i det brottsförebyggande arbetet tillsammans med kommunerna. Händelserna kan exempelvis handla om skadegörelse eller hot- och våldssituationer, säger Malin Fridén, strateg på Västtrafik.

Varje vecka tar sedan Västtrafiks trygghetskoordinatorer fram statistik från det som har rapporterats in. Utifrån statistiken skapar de en lägesbild som visar var det finns risker för brott eller annan otrygghet i kollektivtrafiken.

– I samband med det har vi också ett gemensamt möte där trafikbolagen kan dela information muntligt, säger Malin Fridén.

Lägesbildens delas sedan med kommunerna och lokalpolisen i regionen. Då får de en inblick i vad som händer i kollektivtrafiken på lokal nivå.

Det gör det möjligt att arbeta tillsammans för att skapa en tryggare miljö för både förare och resenärer.

– Det är ett samspel mellan oss, kommunerna och många fler. Västtrafik kan inte ensam lösa de problem som leder till brott och otrygghet. Men genom att dela lägesbilderna och tillsammans analysera orsakerna kan vi arbeta gemensamt för att förbättra situationen, säger Malin Fridén.

ETT EXEMPEL PÅ hur samverkan kan fungera i praktiken var när flera förare i Göteborg rapporterade att personer låg och sov ombord på fordonen under kvälls- och natttid.

– Genom att vi delade informationen fick Göteborgs Stad kännedom om situationen. De kunde då koppla in uppsökarenheten, som arbetar med hemlösa. De fanns på plats vid de aktuella tiderna för att hjälpa personerna vidare till ett härbärge, säger Malin Fridén.

Hon betonar att allas röster är viktiga. Allt som kan bidra till en trygg miljö ska rapporteras – oavsett om det handlar om en sönderslagen hållplats eller barn och unga som far illa.

– Allas insats vid varje tillfälle är lika viktig. För att öka tryggheten och säkerheten för både resenärer och personal behöver alla trafikföretag inom Västtrafik bidra till lägesbilderna. När vi delar information blir det möjligt att tillsammans bygga en stark säkerhetskultur och göra kollektivtrafiken mer attraktiv. ☺

ALVA DAHLBERG

Att rapportera exempelvis brott är viktigt för att Västtrafik ska kunna göra kollektivtrafiken säkrare.

FOTO: THOMAS HARRYSSON

Civila kontroller i zon B och C

NU HAR VÄSTTRAFIKS civila biljettkontroll utökats även till zon B och C. Först ut för civila biljettkontroller är stadstrafiken i Borås och Trollhättan. Arbetsättet finns sedan tidigare i zon A och har gjort att fler köper biljett och att fuskåkningen minskar.

– Vi har sett väldigt positiva resultat av arbetet med civila kontroller i zon A och vi vill därför använda metoden i fler områden. Även om fusket är störst i zon A förekommer det i hela regionen. Vi gör detta för att få fler att göra rätt för sig. På så sätt får vi in viktiga intäkter som vi behöver för att fortsätta utveckla kollektivtrafiken, säger Cecilia Wallem, avdelningschef intäktssäkring på Västtrafik.

Förare i zon B och C, i bland annat Borås och Trollhättan, har efterfrågat en utökad biljettkontroll då de ser indikationer på ett ökat fuskåkande. Det har även efterfrågats av resenärer i regionen. ☺

SÅ FUNGERAR CIVIL BILJETTKONTROLL

De civila kontrollanterna har sina ID-kort synliga när kontrollerna påbörjas och en av kontrollanterna legitimerar sig först hos föraren för att informera om biljettkontroll. De visar även sina ID-kort för resenärerna när de börjar kontrollera biljetter och deras ID-kort är väl synliga under hela tiden kontrollen pågår ombord. De arbetar alltid i grupp och arbetet utförs av QSG Bevakning.

Regiontrafiken får sina

Från och med tidtabellsskiftet den 16 juni börjar Keolis och Nobina att köra med totalt 90 nya elbussar. Det är de första elbussarna som kommer att gå i regiontrafik.

REDAN FÖR TRE år sedan försökte Västtrafik upphandla regionbussar på el, men upphandlingen fick dras tillbaka. Anledning var att det inte fanns någon fordonsleverantör som tillverkade den typen av bussar.

– Det har varit den största utmaningen med det här och vi har kämpat länge för att få till elbussar som fungerar i regiontrafik. Vi är supernöjda med att vi nu har fått till det och ser verkligen fram emot att de ska börja gå i trafik, säger Andreas Sörthaga, fordonsstrateg på Västtrafik.

I Ale får Nobina fyra elboggibussar på en linje och på Hisingen, i Angered, Gamlestaden, Mölnlycke och Partille får Keolis 86 elledbussar på åtta linjer. Elledbussarna kommer att levereras successivt från juni i år till och

med mars 2026. För både resenärer och förare kommer den största skillnaden från tidigare bussar att vara åkkomforten.

– De är tysta och man slipper den bullriga motorn. De är också helt utsläppsfria och det blir därför inga avgaser på hållplat-

serna. Förarna kommer främst att märka att det är en helt ny och fräsch buss. Förarplatsen är mer modern med alla funktioner som det innebär. Men har man kört motsvarande elbussar för stadstrafik tidigare kommer man att känna igen sig, säger Andreas Sörthaga.

Alla förare som ska köra de nya elbussarna kommer att gå en utbildning där de får provköra bussen och lära sig alla knappar

Västtrafiks miljömål

- ▶ Utsläpp av klimatpåverkande gaser från kollektivtrafiken ska ha minskat med 90 procent per personkilometer till 2035 jämfört med 2006.
- ▶ Utsläpp av kväveoxider och avgaspartiklar från kollektivtrafiken ska ha minskat med minst 80 procent per personkilometer till år 2035 jämfört med 2006.
- ▶ Energianvändningen i kollektivtrafiken ska ha minskat med 30 procent per personkilometer till 2030 jämfört med år 2006.

FOTO: ANNA SIGVARDSSON HÖGBORG

första elbussar

och funktioner. Laddningen av bussarna sker i depå främst över natten, men också vid behov mellan turerna på dagen. Hur det fungerar kommer bussförarna också att få lära sig under utbildningen.

DET FINNS SEDAN tidigare ledbussar som går på el i stads- trafik, men de får inte köra i tillräckligt höga hastigheter för att kunna köras i regiontrafik. De nya elledbussarna kan köra i upp till 90 kilometer i timmen och har därmed också högre säkerhet med trepunktsbälte på alla sittplatser.

– I elledbussarna kommer det även att finnas en integrerad bilbarnstol och två sittplatser med en ”lucka” som fälls ner för att få fram bälten så att mindre barn kan åka bakåtvänt. Fyra platser kommer också att vara utrustade med bältesjustering som ersätter bälteskuddar, säger Andreas Sörthaga.

Att Västtrafik nu får elbussar även i regiontrafiken är ett viktigt steg för att kunna nå närmare de uppsatta klimatmålen. Målet är att all trafik ska vara elektrifierad fram till 2035.

– Stadstrafik med buss och älvtrafiken med båt kommer att vara elektrifierad till 2030. När det gäller regiontrafiken kommer det förmodligen att dröja lite till för att få den helt elektrifierad. Vi behöver exempelvis ha tvåvåningsbussar på vissa sträckor för att nå upp till den kapacitet som behövs, och några sådana bussar tillverkas inte i dag. Det finns helt enkelt inte en tillräckligt stor efterfrågan på marknaden, säger Hanna Björk, hållbarhetschef på Västtrafik.

Med de nya bussarna kommer Västtrafik att ha totalt 621 elbussar i trafik. Nästa steg i elektrifieringen av regiontrafiken blir delar av trafiken på Tjörn, i Mellersta Bohuslän och i Lerum med cirka 30 regionbussar. ☺

HANNA KLUMBIES

FAKTA DE NYA ELBUSSARNA

ELLEDBUSSAR

Även kallad dragspelsbuss. Består av två stela sektioner som är sammankopplade med en flexibel led. Har större passagerarkapacitet och god förmåga att navigera i stadstrafik.

Antal: 86.

Linjer: X5, X76, X77, X90, 29, 127, 128, 131.

Märke: MAN.

Kapacitet: 90 resenärer, varav 55 sittande. Tidigare bussar rymde 75.

Operatör: Keolis.

ELBOGGIBUSSAR

Består av en enda fordonskropp. Har tre axlar, där två bakaxlar sitter nära varandra och bildar en så kallad boggi. Kortare än ledbussar.

Antal: 4.

Linje: 401.

Märke: Solaris.

Kapacitet: 75 resenärer, varav 51 sittande.

Operatör: Nobina.

FOTO: EDDIE LÖTHMAN

... **Hanna Björk**, hållbarhetschef på Västtrafik.

Ett delmål i Västtrafiks miljömål är att utsläppen per personkilometer ska ha minskat med 85 procent 2025 jämfört med 2006. Men minskningen blir bara 70 procent. Vad betyder det?

– Utsläppen per personkilometer är de totala koldioxidutsläppen dividerat med hur många som reser och hur långt de reser. Det är så klart tråkigt att vi inte når ett mål som är satt, men förutsättningarna har förändrats helt sedan målet sattes.

På vilket sätt har förutsättningarna förändrats?

– Målen är baserade på en prognos där man räknade med en resandeökning på ungefär två procent varje år. Sedan kom pandemin och folk reser inte på samma sätt längre. Fler jobbar hemifrån och bilresandet går upp på bekostnad av kollektivtrafiken. Därför ser vi inte den minskning i utsläpp per personkilometer som man tidigare hoppats på, trots att vi genomfört åtgärder med elektrifiering.

Vad krävs för att Västtrafik ska nå målen?

– Det bygger på att resandet återhämtar sig till en helt annan nivå. Men det som är viktigt för Västtrafik och världen i stort är att de totala koldioxidutsläppen går ner, vilket de gör. De har minskat med nästan 70 procent mellan 2006 och 2024 trots att vi ökat vår trafik med 30 procent. Vi behöver så klart också genomföra de åtgärder som vi har i vår plan, som den storskaliga elektrifieringen av fartyg och bussar.

Vad finns det för utmaningar med elektrifieringen?

– Leveranstiden på elbussar. I och med pandemin och kriget i Ukraina är fordonstillverkarna lite efter i produktionen. Vi ställer också krav på hållbara leverantörsled vilket gör att det blir en viss begränsning i vilka fordon vi kan använda i vår trafik. Fordon som tillverkas där det finns risk för brott mot mänskliga rättigheter i produktionsledet kan vi inte använda.

Hur går det med elektrifieringen av båttrafiken?

– Den pågår och älvtrafiken i Göteborg blir helt elektrifierad under året. I nya avtal ser vi över och krävställer elfartyg i så stor utsträckning som möjligt. Engagemanget och möjligheten för att elektrifiera den branschen är större nu, vilket gör det lättare. ☺

HANNA KLUMBIES

”Den första turen är riktigt härlig”

En barndom till havs och en önskan att jobba närmare sin familj bidrog till att Magnus Kristiansson valde att bli skeppare på Öckerö Rederi. I snart tre år har han transporterat öborna till affären, arbetet och skolan.

TEXT: ALVA DAHLBERG FOTO: ANNA SIGVARDSSON HÖGBORG

VID HALV FEM på morgonen startar Magnus Kristiansson systemen på elfärjan M/S Burö och sätter på kaffet för att avnjuta den första koppen tillsammans med däcksmän.
En halvtimme senare går den första

turen från Öckerö till de närliggande öarna Björkö, Kalvsund och Grötö för att skjutsa de morgontidiga öborna till jobbet.

– **JAG HAR ALLTID** gillat soluppgången och gryningen, så den första turen är riktigt härlig när det börjar bli ljus ute och man kan köra lugnt enligt tidtabellen. Det är mysigt, säger Magnus.

MAGNUS KRISTIANSSON

Bor: På Öckerö.

Familj: Sambon Malin och två tvillingar.

Arbete: Skeppare på Öckerö Rederi.

Egenskaper för att vara en bra skeppare: "Det hjälper om man är lugn och glad, men även att man är stresstålig eftersom det ibland kan vara stressigt att hålla tidtabellen."

En händelse jag minns: "Under en

regnig höstdag ringde plötsligt telefonen i hytten. Det var en mamma som ringde och sa att hon och hennes fyra barn skulle missa färjan. Eftersom de hade behövt vänta en och en halv timma på nästa, så väntade vi in familjen. Hon var väldigt glad när de anlände. Det är inte alltid möjligt att vänta in alla, men vi finns där för att hjälpa öborna i möjligaste mån."

Magnus Kristiansson har jobbat som skeppare på Öckerö Rederi i snart tre år. Han tycker att det känns givande att ge öborna den bästa servicen han kan.

Han har alltid haft havet nära, eftersom hans farfar var skeppare och hans morfar och pappa var fiskare. Därför var det nästintill självklart att Magnus också skulle jobba till sjöss.

– Efter att jag hade utbildat mig till skeppare 2004 köpte jag en fiskerbåt och fiskade med pappa i tio år. Sedan arbetade jag som skeppare på båtar som kör personal och material till vindkraftsparker ute i Nordsjön, säger han.

Jobbet innebar att Magnus behövde tillbringa längre perioder hemifrån, vilket inte lockade när han skaffade familj. Därför passar jobbet som skeppare på Öckerö Rederi honom bättre.

– Det är extremt bra att jobba så nära hemmet på Öckerö. Här jobbar man antingen från halv fem på morgonen till klockan ett, eller så jobbar man kvällspass. Då börjar man ett och slutar vid midnatt, säger han.

Jobbet som skeppare innebär ett övergripande ansvar för hela fartyget, alla passagerare och besättningen

ombord. Samtidigt ska man också agera skyddsombud och rapportera in alla avvikelser. Magnus trivs bra med sitt jobb och det han uppskattar mest är kollegorna.

– Från kollegorna får man den stöttning man behöver när man behöver den, säger han.

Han har även börjat lära känna en del av öborna som tar färjan, och som ibland kommer med överraskningar.

– Några av damerna på Grötö och Kalvsund är väldigt snälla och brukar baka kakor och julgodis som de sedan ger till oss, säger Magnus.

MÅNGA AV ÖBORNA är beroende av färjan för att kunna ta sig till närliggande öar och till fastlandet. Varje vardag skjutsar färjan till exempel ungefär 50 skolbarn mellan Björkö och Öckerö.

– Det känns jättebra att jobba här, det är väldigt givande att få ge de boende på öarna den bästa servicen vi kan, säger Magnus. ☺

Problemen med att ta sig fram i trafiken i Göteborg är allra störst i triangeln mellan Åkareplatsen, Brunnsparken och Nordstan. Här går det långsamt i rusningstrafik och minsta lilla störning riskerar att bygga upp köer som kan få konsekvenser flera timmar framåt.

Framkomligheten i Göteborg är hårt ansträngd. Samtidigt som staden växer och det pågår byggen på många platser, ökar trafiken. Nu kraftsamlar Västtrafik tillsammans med trafikbolagen och Göteborgs Stad för att hitta gemensamma lösningar.

TEXT: MALIN DITTMER FOTO: MOA CARLSSON

KLOCKAN ÄR STRAX efter fyra och trafiken står nästan helt stilla vid Åkareplatsen i Göteborg. Så ser det ofta ut på flera platser i staden under rusningstrafik när bussar, spårvagnar och bilar ska samsas om samma ytor.

Enligt Torvald Asplund, programledare på Västtrafik, ligger Göteborg väldigt nära en trafikinfarkt.

– Som jag ser det har vi tre stora utmaningar. Den första är att det byggs mycket i Göteborg vilket innebär många omledningar av trafiken. Sedan kör vi, precis som vi ska, väldigt mycket kollektivtrafik i innerstaden och det räcker att en buss eller spårvagn är några minuter för tidig eller för sen för att vi ska hamna nära den kritiska gränsen. Till sist handlar det om biltrafiken, som faktiskt ökar i centrala staden, säger han.

Problemen med att komma fram i trafiken är allra störst i triangeln mellan Åkareplatsen, Brunnsparken och Nordstan. Där går det långsamt i rusningstrafik och minsta lilla

störning riskerar att bygga upp köer som kan få konsekvenser flera timmar framåt.

Att framkomligheten i Göteborg är sårbar är alla trafikbolag som kör i centrala stan väl medvetna om.

– Så snart det händer något blir det stopp på vissa sträckor. Just nu finns det några platser där det är återkommande besvärligt, både när det gäller olyckor och skador. Över 30 procent av skadorna på våra fordon sker i anslutning till Nils Ericsonterminalen, Centralstationen och Åkareplatsen, säger Nathalie Bäckman, affärschef på Vy Buss.

HON MENAR ATT det ofta beror på att omläggningssvägarna vid byggprojekt är för trånga för bussar och att trafikbolagen och förarna inte får information i tid om nya körvägar. Att kunna ta sig fram och köra enligt tidtabell är också en viktig del av förarnas arbetsmiljö.

– Det innebär mycket stress för förarna när de inte vet förutsättningarna. Den färdväg du förväntas köra kanske inte är tillgänglig eller så är den inte anpassad till fordonet du kör och då är det lätt hänt att bussen skadas, säger Nathalie Bäckman.

För att hitta lösningar framåt samarbetar Västtrafik med trafikbolagen och Göteborgs Stad. De har samlat in information från både förare och trafikbolag och kartlagt vilka utmaningar som finns.

– Alla bussbolag har till exempel nämnt de stora problemen med skador på fordon i samband med omläggningar. Problem med kollisioner mellan fordon, både bil, buss och spårvagn, är också något som alla har lyft upp. Detta är saker vi kommer att titta vidare på, säger Torvald Asplund.

Under 2025 och 2026 ska Västtrafik och stadsmiljöför-

”Framkomligheten påverkar hur pålitlig kollektivtrafiken är och pålitlighet är en oerhört viktig del av förarnas arbetsmiljö. Att inte kunna köra enligt tidtabell är ingen rolig arbetssituation.”

TORVALD ASPLUND, PROGRAMLEDARE PÅ VÄSTTRAFIK

valtningen göra fysiska tester på platser de har identifierat tillsammans med trafikbolagen och där det finns problem både med framkomlighet och problem med fordonsskador och olyckor.

– Det handlar främst om de mest centrala områdena. Där kommer vi att testa många olika saker, förhoppningsvis tillsammans med Göteborgs Stad, för att se vad som gör mest skillnad. Är det något som fungerar bra kan det förhoppningsvis bli en permanent lösning, säger Torvald Asplund.

Exakt vilka lösningar som kommer att testas är inte bestämt än, men det finns en lång lista med idéer.

GÖTEBORGS SPÅRVÄGAR ÄR ett av de trafikbolag som har varit med i arbetet med att se över vad som påverkar trafikens möjlighet att komma fram och vad man kan göra för insatser.

– Det är ett komplext problem och det är svårt att säga vad som ger mest resultat. På kort sikt handlar det om

FÖRARENKÄTEN

1. Upplever du att det är trångt i trafiken?

2. Var är det som besvärligast att köra?

3. Har du några tips eller önskemål som skulle kunna underlätta din körning?

Zohreh Ghavamzadeh

BUSSFÖRARE, TRANSDEV, PARTILLE

1 Ja, ibland vid vissa tillfälliga arbeten blir det ganska

trångt i trafiken och det blir stressigt för förarna för att förseningar uppstår och vi missar våra paus- och rasttider.

2 Jag tycker att det svåraste är när framkomligheten försämras i samband med hinder som parkerade bilar eller på en enkelriktad gata utan tillräckligt utrymme för bussar. Eller när det finns något föremål vid en sväng som påverkar körningen.

3 Det fungerar bra när framkomlighetsansvariga har koll på läget innan vi kör iväg och de planerar en tillfällig väg som passar vår linjeriktning och ger information till samtliga i depå och drift samt förare. Som önskemål tror jag att det vore effektivt om man vid vissa störningar kan förlänga restiden på iTid så att man hinner köra utan stress samt smart och hållbart.

Cathrine Ståhl

SPÅRVAGNSFÖRARE, GÖTEBORGS SPÅRVÄGAR

1 Ja. Jag har varit spårvagnsförare sedan 2011 och jag älskar att se stan

vakna och se hur det byggs och utvecklas – men det konstanta byggandet är tyvärr en av sakerna som ofta kan bidra till att vi blir sena.

2 Definitivt knutpunkter som Brunnsparken och Drottningtorget eftersom det är så mycket rörelse där med fordon, trafikanter och cyklister som samsas om samma yta. Så fort något händer där så stoppar det lätt upp för andra.

3 En sak som skulle underlätta enormt är såklart om vi inte behövde samsas med annan trafik i spårvagnsspåren. Men vi har också en del hastighetsnedsättningar som saktar ner oss, eftersom spåren behöver underhåll. Skulle jag önska helt fritt så hade nya spår stått högt på listan!

Torvald Asplund.

Kristian Berneclou Bohman.

Nathalie Bäckman.

många mindre åtgärder. På längre sikt är det de större infrastrukturåtgärderna som kommer att ge oss en bättre effektivitet i kollektivtrafiken, säger Kristian Berneclou Bohman, trafikutvecklingschef på Göteborgs Spårvägar.

I en stad som växer ökar resandet och då blir det ännu viktigare att använda stadens ytor på bäst och mest effektivt sätt.

– I en bil får du plats med max 5 resenärer. I en buss kan runt 100 få plats och i den största spårvagnen drygt 300. Om vi prioriterar olika trafikslag utifrån hur yteffektiva de är får vi mindre fordonsrörelser genom centrum och därmed bättre framkomlighet, säger Kristian Berneclou Bohman.

GÖTEBORGS STAD HAR som mål att på lång sikt minska biltrafiken i centrala staden och samtidigt öka resandet med cykel och kollektivtrafik. Ett mål som även går i linje med Västtrafiks mål om att öka andelen hållbart resande.

– Göteborg har i dag hög framkomlighet för bilar. För att förbättra för kollektivtrafikens behov vi se över möjligheten att göra om bilkörfält till kollektivtrafikkörfält, eller att begränsa hur man får röra sig i centrala Göteborg med privat bil. Det är en nödvändighet redan nu och kommer vara ännu viktigare framöver, säger Torvald Asplund.

Trots stora utmaningar är han hoppfull inför framtiden. Det finns ett stort stöd för de insatser som görs och en gemensam vilja att få till en förbättring.

– Nyckeln är samverkan och ett stort mod. Vi vet att alla inte kommer att jubla över åtgärderna. Skapar vi bättre framkomlighet för någon innebär det en försämring för någon annan. Men vi måste våga testa och försöka göra det så enkelt som möjligt för så många som möjligt att resa hållbart, säger Torvald Asplund. ☺

Christer Skoog

SERVICEFÖRARE, BILLINGE TAXI, SKÖVDE

1 Trafiksituationen i Skövde har blivit bättre sedan vägarbetena blivit klara. Däremot

är det fortfarande problematiskt att ta sig fram på genomfartslederna under rusningstrafik.

2 Framkomligheten vid skolor är ofta svår. Då ska både vi som kör skoltaxi, skolbussar och föräldrar som hämtar och lämnar samsas på små ytor vid samma tidpunkt och det kan bli väldigt trångt och leda till förseningar.

3 I stora städer delar bussar och taxibilar på särskilda körfält. Jag tycker att en liknande lösning borde införas i Skövde. Det skulle göra trafiken smidigare, särskilt under högtrafik. Anvisade taxiplatser vid skolor skulle också underlätta framkomligheten och skapa mer trafiksäkerhet.

Liselotte Erixson

BUSSFÖRARE, NOBINA, LIDKÖPING

1 Ja, stundtals. Bussen kräver ibland utrymme som gör att det blir tajt i

vissa små cirkulationsplatser, vissa korsningar och när det är mycket trafik.

2 Skaragatan och Majorsallén när det är parkerade bilar på båda sidor, vilket ofta är när det dessutom är mycket trafik och folk i rörelse. Bankomathörnet vid Nya Stadens Torg och Lidåkersskolan, vid skolstart och -slut, kan också vara riktiga flaskhalsar vissa tider på dygnet.

3 Det går ju knappast att bygga om staden, så det mesta handlar om samspelet med medtrafikanterna. De allra flesta är väldigt bussiga och hjälper till att underlätta för oss men det är alltför ofta bilister som påbörjar omkörningar när vi är på väg att lämna hållplatser, även på de sträckor bussen har förtur.

Johan Krona

BUSSFÖRARE, VY BUSS, FYRBODAL

1 Jag kör mestadels linje 841 till Nils Ericsonterminalen, och generellt tycker jag

inte att det är några större problem med framkomligheten.

2 Den plats där det kan upplevas som trångt är i svängen före den sista rondellen innan infarten till Nils Ericsonterminalen. Det är ofta en flaskhals, särskilt under rusningstid. Vid infarten till parkeringshuset vid Nordstan bildas det ofta långa köer när bilar väntar på att svänga in.

3 Det hade underlättat om det fanns en separat bussfil in till terminalen. Det skulle minska risken för förseningar och göra resan mer effektiv för alla resenärer. En möjlig lösning vid Nordstan skulle kunna vara att förbättra trafikljussens timing eller att skapa en separat infart för parkeringshuset.

Så läggs pusslet

Planerade trafikomläggningar – från ritning till ny körväg

Marcus Nielsen.

När staden växer och förändras måste trafiken ibland hitta nya vägar. Marcus Nielsen, projektledare på trafikutveckling på Västtrafik, beskriver hur pusslet läggs när kollektivtrafiken påverkas av stora byggprojekt.

TEXT LINDA SWANBERG ILLUSTRATION KEN NISS

1

Nytt projekt på gång

Varannan vecka har Västtrafik möte med Göteborgs Stad och Trafikverket inom gruppen KomFram. Det är ett forum som samordnar och koordinerar alla större byggprojekt i staden och har som uppdrag att minimera trafikstörningar. För större byggprojekt börjar planeringen ofta 1,5–2 år i förväg. Det gör att Västtrafik i ett tidigt skede kan börja planera för kommande trafikomläggningar och de åtgärder som behöver göras. I vissa fall kan andra planerade projekt behöva flyttas för att undvika att för många arbeten som påverkar kollektivtrafiken pågår samtidigt.

2

Tidig planering

I den tidiga planeringsfasen arbetar Västtrafiks projektledare tillsammans med projektören eller entreprenören för bygget. Processen kan se olika ut för olika projekt, men oftast kommer entreprenören med ett förslag på trafikupplägg som Västtrafik sedan ger feedback på. I vissa fall behöver

det göras mer omfattande trafikanalyser som sedan ligger till grund för en överenskommelse.

Vid mindre byggen kan det räcka med att tillfälligt leda om trafiken på andra vägar eller stänga av ett körfält, vid större byggprojekt kan det behöva byggas nya vägar eller nya busskörfält.

Om projektet kommer att få stor påverkan på kollektivtrafiken, informerar Västtrafik trafikbolagen i god tid. Det görs bland annat vid ett omfattande årligt möte där nästa två års kommande projekt och arbeten redovisas för trafikbolag och andra partners.

3 Så ska trafiken gå

När trafikupplägget är bestämt är det dags för entreprenören att ta fram så kallade trafikföringsprinciper – en karta som beskriver hur trafiken kommer att gå under byggets olika etapper. På kartan finns alla trafikslag med; bussar, bilar, gång- och cykeltrafik. Det är i den här fasen som Västtrafiks projektledare är som mest involverade. Kollektivtrafik är ett prioriterat trafikslag i staden och arbetet med trafikföringsprinciperna avslutas först när Västtrafik har gett sitt godkännande.

4 Information till resenärer

Cirka en månad innan byggarbetet startar, går Västtrafik ut med första information till resenärer och trafikbolagen. Trafiksamordningen informerar resenärerna via appen To Go, Västtrafiks hemsida och via skyltar eller annan information på hållplatserna.

5 Information till förare

Trafiksamordningen kontakter även trafikbolagen, som ansvarar för att förarna får uppdaterad information om nya körvägar, tillfälliga hållplatser och andra förändringar som påverkar deras arbete.

Vid vissa omläggningar genomförs testkörningar av nya sträckor vid olika tidpunkter före start för att säkerställa att bussarna kommer fram utan problem.

Vid oväntade eller större problem under arbets gång tar vanligtvis Trafiksamordningen kontakt med byggentreprenören. De löser ofta problemen snabbt tillsammans. Vid mer omfattande problem kan projektledaren ta över dialogen för att arbeta fram en lösning, så som att skjuta på projektet eller arbeta om upplägget.

6 Akuta förändringar under arbetet

Akuta förändringar som påverkar trafiken under byggtiden hanteras av Operativ styrning på Västtrafik, som arbetar dygnet runt. Vid oväntade störningar eller förseningar kontakter de trafikbolagen som informerar förarna om förändringarna med utrop via radio i fordonen. Operativ styrning uppdaterar också resenärsinformationen i realtid.

Positiv bieffekt. Snittfarten för bussar ökade med 6 procent, och för spårvagnar med 5 procent tack vare den minskade biltrafiken i Gent.

FOTO: STEFAAN VAN HUL

Mer plats för människor i Gent

TRAFIKKAOS, BULLER OCH dålig luft är standard i många städer. Men det finns undantag – städer som tar tag i problemet och lyckas göra en förändring. Gent i Belgien är ett sådant exempel. Här prioriteras gång-, cykel- och kollektivtrafik framför bilen.

2017 införde Gent en cirkulationsplan som styr undan all genomfartstrafik från stadens centrala delar. Innerstaden delades i sju zoner, där bara kollektivtrafik, taxi, utryckningsfordon och boende får köra fritt, förutsatt att bilen klarar utsläppskraven. Besökare från andra länder måste registrera sina fordon och betala en avgift för att få köra in. Det går inte heller att köra mellan zonerna – i stället hänvisas trafiken till en ringled runt staden.

Den innersta zonen, stadens historiska

centrum, är i stort sett helt bilfri. Hit får bara fordon köra som uppfyller särskilda kriterier. Tillstånd behöver sökas flera dagar innan tillträde tillåts.

Stadens 270 000 invånare har efter förändringen fått mer utrymme för liv och rörelse

FAKTA: GENT

Invånare: 270 000.

Många cyklar: Redan 2019 nådde Gent cykelmålet för 2030 – att cykling ska stå för 35 procent av alla resor. Motsvarande siffra för Göteborg i dag är 7 procent.

Park & Ride: För att göra det enkelt att ta sig in i Gent utan bil finns flera parkeringar utanför centrum, i anslutning till kollektivtrafik.

och den biltrafik som tillåts löper betydligt smidigare. Andra positiva effekter är färre olyckor, bättre luftkvalitet, mindre buller och färre köer. Resandet med cykel och kollektivtrafik har också ökat kraftigt.

Visst fanns det högljudda motståndare mot förändringen. Men när det väl var genomfört visade en undersökning att 65 procent var för, 20 procent neutrala och bara 15 procent emot.

GENTS FRAMGÅNGAR VISAR att det är fullt möjligt att skapa en mer hållbar, tystare och trivsamt stadsmiljö genom att omprioritera trafikflöden och ge mer plats åt människor i stället för bilar. Flera andra städer – både i Belgien och i andra länder – sneglar på Gent som ett föredöme. 🍷

JÖRGEN ANDERSSON

RAFAEL LOPES

Ålder: 44 år.

Bor: Mölndal.

Jobbar som: Bussförare på Transdev.

Intressen: "Jag tycker om att bowla, golfa och att vara nära djur. När jag bodde i Brasilien red jag ofta. Eftersom min kompis har en häst så rider jag ibland nu med. Jag är en naturmänniska som gillar att springa i skogen och andas frisk luft."

Bästa träningstipset: "Att äta bra, sova bra och att träna lagom. Alla människor är olika så träna efter din egen förmåga och ambition."

"Jag har alltid tävlat mot mig själv"

"JAG GILLAR UTMANINGAR och har alltid velat se hur mycket kroppen klarar av, därför deltog jag i Tough Viking i Slottsskogen 26 april. Det är en tävling där man tar sig igenom olika hinder, ungefär som en militär hinderbana. Jag började träna redan vid 16 års ålder, då jag bodde i mitt hemland Brasilien, och har aldrig slutat. I Brasilien rör många på sig ute i naturen för att bibehålla sin hälsa, något som har inspirerat mig och som jag har tagit med mig till Sverige. Jag mår bra både fysiskt och psykiskt av att träna utomhus, vilket också är en anledning till att jag brukar träna i Kviberg. Där finns det en övningsbana med olika hinder som liknar dem som finns i Tough Viking. Jag tränar också styrketräning på gymmet

ungefär fem gånger i veckan. Passen brukar vara runt två timmar långa. Jag har alltid tävlat mot mig själv, därför tävlade jag inte i ett lag i Tough Viking, utan genomförde banan själv. Även om jag hade ont i kroppen efteråt så gick tävlingen bra och jag är väldigt stolt över mig själv. Några veckor efter Tough Viking sprang jag Göteborgsvarvet, som jag nu har deltagit i nio gånger. Nästa år planerar jag att springa Stockholm Marathon för första gången. När jag klarar av sådana här utmaningar blir jag jätteglad, men man får se hur länge kroppen orkar. Jag hoppas kunna fortsätta tills jag är 80 år, men om kroppen säger ifrån tidigare kommer jag att lyssna på den." 📍

ALVA DAHLBERG

Utforska regionen i sommar

Från vandring i vackra omgivningar till snorkling i magiskt vattenlandskap. Vi tipsar om tio upplevelser i Västra Götaland som är väl värda en utflykt i sommar.

Lek med barnen i Trollhättan

I Trollhättan har barnen aldrig tråkigt. Här finns massor av lekplatser och några sticker ut lite extra. På Macken-lekplatsen har Roy och Rogers mack fått nytt liv. När ni mekat klart med bilarna är det en kort promenad till Skrotnisses lekplats med både trädkoja, utedass och skrotteater ute på Spikön. Lite längre söderut, mellan älv och kanal, finns Vattenkraftens lekplats där ni kan leka med pumpar, forsar och slussar samt i en 15 meter lång val. Tivolilekplatsen har såklart både biljettkassa, magisk scen och en snurrande kaffekopp.

Besök naturens konsthall på Tjörn

I Pilane skulpturpark på Tjörn arrangeras varje sommar en skulpturutställning med världsledande konstnärer. Från maj till september kan du strosa runt under bar himmel i ett åtta hektar stort kulturlandskap, bland spännande skulpturer, betande får och spår från stenåldern. Varje säsong visas nya verk men Anna, en av världens största skulpturer som står högst uppe på berget som ett landmärke, kan man njuta av året runt. Här finns också ett gravfält från järnåldern med ett 90-tal fornlämningar.

Njut på Göteborgs eget fjäll

Vättlefjäll är ett av Göteborgs största naturområden. Här kan du paddla kanot, fiska, vandra och bada. Det finns både kortare slingor och längre vandringsleder att välja mellan. Vättlefjäll korsas av både Bohusleden, Pilgrimsleden och Vättlefjällsleden. Från maj till september går det att hyra kanot och paddla mellan de olika sjöarna där trånga och grönskande kanaler för tankarna till Amazonas regnskogar.

Snorkla i en nationalpark

Kosterhavet är Sveriges enda marina nationalpark, och är landets artrikaste havsområde med sina cirka 6 000 arter. Du kan utforska ett av Sveriges vackraste undervattenslandskap både på land och i vattnet. På Naturum på Sydost kan du lära dig massor om den unika nationalparken. Det finns också flera snorkelleder, som är naturstigar under vattnet, där du på nära håll kan uppleva livet under ytan.

Paddla kanot i Dalsland

Dalsland har ett av Europas vackraste sjösystem och det är perfekt för paddling. Många sjöar är långsmala vilket gör att du kommer ännu närmare den storslagna naturen. En bra start för äventyret är Bengtsfors, där man också kan hyra kanoter. I Nordmarkens sjösystem finns det sedan över 100 lägerplatser som alla med naturvårdskort kan utnyttja året runt. Du kan även kombinera paddelturen med att cykla dresin på gamla järnvägsspår i vildmarken. Paddla ena vägen och cykla tillbaka, eller tvärtom!

Vandra på Kinnekulleleden

Vandringsleden mellan Hällekis och Trolmen börjar vid Vänerns strand och löper sedan över ångar, genom lummiga skogar och ner till Vänern igen. Under vandringen kan du ta ett dopp och passa på att göra en avstickare till Stora stenbrottet, som det 40 meter djupa kalkbrottet heter. De understa lagren är otroliga 400 miljoner år gamla! Kinnekullebanan sägs dessutom vara den vackraste tågbanan i Sverige, bara en sådan sak!

FOTO: JONAS INGMAN,
MELANIE HAAS,
ROGER BORGELID,
TROLLHÄTTAN STAD,
CRELLE EKSTRAND,
HÄRRYDA KOMMUN,
SHIWA ID,
HAPPY VISUALS/
GÖTEBORG & CO

Cykla längs Göta kanal

Grusvägen längs Göta kanal är en av Sveriges mest populära cykelleder. Vägen är bilfri, har nästan inga backar och det finns flera rastplatser. Cykelturen kan delas in i olika sträckor med olika längd. Det lilla samhället Sjötorp är en bra utgångspunkt och här går det också att hyra cykel. Under turen kan du se när vattnet släpps på i slussar eller stanna för en fika på något av alla charmiga kaféer eller bara njuta av naturen.

Promenera i historiska Skövde

Ladda ner gratisappen Skövde Streetmuseum och få guidade vandringar i din telefon. Här kan du upptäcka historia, konst och kultur samtidigt som du tar en promenad. På olika teman kan du uppleva staden ur nya perspektiv. Med hjälp av appen kan du ta dig mellan olika historiska byggnader och får sedan information om vad det är du ser framför dig. På så sätt kan du utforska staden på egen hand.

Var aktiv i Mössebergs friluftsområde

I det stora friluftsområdet Mösseberg finns det massor att göra året runt. Vid motionscentralen finns det gratis bastu och Skogssjön alldeles bredvid har en fin badplats. Härifrån når du flera motions- och cykelspår samt en naturstig som bland annat tar dig till en äventyrsskog. I området finns också en vildmarkslekplats med beachvolleyplan och massor av fina grillplatser. Här finns också en djurpark där du kan hälsa på allt från grisar och kaniner till dovhjortar och alpackor.

Ta en picknick vid Råda Säteri

I Rådasjöns naturreservat i Mölnlycke finns vackra bokskogar och Råda Säteri med anor från 1300-talet, välbevarade byggnader och vackra trädgårdar. De fina omgivningarna är perfekta för picknick. Slå dig ner på de stora gräsmattorna eller hitta en avskild skogsglänta. Runt Råda Säteri finns flera härliga promenadstråk, bland annat genom bokskogen ut mot Labberahalvön där det finns en ruin och grottförformationer. Ta på dig dina skönaste skor och andas in stillheten.

Kolla in Västtrafiks
blogg för fler inspi-
rerande utflyktstips:
[www.vasttrafik.se/
om-vasttrafik/blogg](http://www.vasttrafik.se/om-vasttrafik/blogg)

B

Hållbart med PostNord
Sverige, Port Payé

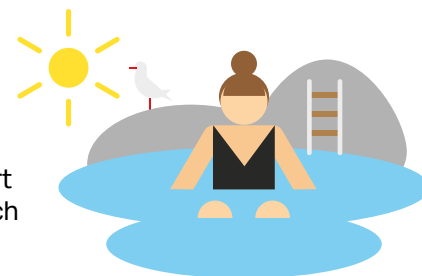
Posttidning - Ej retur

20467503

Avsändare: Västtrafik, Box 123, 541 23 Skövde

Sommarkryss

Det är återigen dags för ett somrigt kryss. Fem vinnare får ett Superpresentkort på 200 kronor. Skicka in ditt svar senast 31 augusti, tillsammans med namn och adress, till **stralkastaren@vasttrafik.se**. Lösningen och vinnarna presenteras i nästa nummer. Lycka till!

Västtrafik hanterar personuppgifter enligt dataskyddsförordningen, mer information finns på **vasttrafik.se/integritetspolicy**.

ÄR DET ATT ÅKA KOLLEK- TIVT	↓	ÄR SPÅR- VAGNAR- NA M34- JORDIGA	↓	VATTEN- VÄXTER	↓	LJUSA TIDEN FLÄCK- FRIARE	↓	... TVÅ TRE					
→								HUND- HONA					
HÄLSADE MED KNÄ- BÖJNING				SKÄNK MOTVER- KAR FUSK- ÅKNING									
PER- SONEN FRÅN ATEN						↓							
→				TRÄD OCH LITEN LÅDA									
EGYP- TENS HUVUD- STAD	VÄGAV- SNITTET		VAR ROM- KEJSARE GRIS- LÅTE					MELODI- TÄVLING					
RIKTIGT				KVINNO- NAMN									
LÅNGTAR FÅNGE				TVÅ BLIR FLUGA									
→		KRYDD- VÄXT			GÖR GAMMAL SPÅR- VAGN SOM NY								
KOMMUN VID VÄNERN		FÖR- STENAT DJUR	→				SUDDAR DE TALAR SANNING						
→		VATTEN- DRAG											
				SÖRG- LÖSHET TUNGT ARBETE				ÖGONHÅR TÄCKER TRÄDSTAM					
CENTI- LITER			SÅLT TILL LÅGRE PRIS	BLIR LITEN SOM VÄXER			SYN- ORGA- NET	SERVE- RING ÄLGAR				EUROPA- FLOD	
DJUR I REV	→												HA EN KÄNSLA AV
BEN- DELEN BLOD- ÅDER						↓	DAGAR MED HELG- TRAFIK						
→				BLIR IBLAND GLAS- RUTAN				JUNIOR KORT EARL GREY		SKUM- MANDE DRYCK	ÄGA STORT LAND I ASIEN		
→		SNABEL- A		MILD- VÅDER			DE SER- VERAR SNABB- MAT						
BARR- BUSKE	GÅR RETUR- RESAN				SKÅDE- SPEL					FÖR- TÖJS BÅT MED			

FOTO: THOMAS HARRYSSON

VÄSTRA
GÖTALANDSREGIONEN
Ett del av

västtrafik

Nästa nummer av Strålkastaren kommer i oktober